

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 233. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1913. október 10.

Irányváltozás.

(K. Ö.) A hazai fogyasztást a hazai termelésnek kell biztosítani. Ez a vámvédelmi politika. Ezzel ellentétben a szabadkereskedelmi politika a hazai fogyasztást az idegen államok termelésének szolgáltatja ki. A vámpolitika nemcsak azért aktuális, mivel közeledik az az idő, a mikor a jelenleg érvényben levő kereskedelmi szerződések lejárnak és újból afelett kell határoznunk, hogy az új kereskedelmi szerződéseknel mily irányt akarunk követni. De aktuális azért is, mivel a területileg megnövekedett Szerbiával közelebb a kereskedelmi szerződés revízióját illetőleg tárgyalni kezdünk. Ismeretes, hogy az osztrák ipari érdekvépviselek szövetségve merkantilistáinkkal, rést akarnak törni a most érvényben levő agrárvédmóron. Ezt akarja Szerbia is és a mennyiben ez nekik most sikerül, az bizonyára kihatással lesz az 1917-ben lejáró kereskedelmi szerződések irányára is.

Az ostrom az agrárvédmórom ellen azzal indult meg, hogy az országban türehetetlen a drágaság. A kenyérről nem beszéltek, mert a gabonaárakat a börze irányítja. Bármilyen irányzat kerekedik felül a börzén, az mindig a merkantilisták malmára hajítja a vizet. Annál többet mennydörögtek a husárok ellen. De mi történt? Az argentinai hus nem jött be, a keleti határokat nem nyitották meg és a marha ára mégis olcsóbb lett. De csodák csodája a hus ára még sem lett olcsóbb. A huszsorások tehát nem a termelők, hanem a mészárosok és a hentések. Ez statisztikailag be van bizonyítva.

Nyomorúságunknak tehát a közvetítés, helyesen mondva a közvetítés tultengése az oka.

A tultengés oly mérvéről van szó, mely a minden téren tapasztalható drágaságot okozza. A Glasgowban a közel múltban megtartott nemzetközi kongresszus bebizonyította, hogy a termelő a fogyasztó által fizetett árának csak 40 százalékát kapja meg, 60 százaléka a közvetítő zsebébe vándorol. Budapest lakossága 1890—1900 évek alatt, tehát tíz év alatt 50 százalékkal szaporodott, ugyanezen idő alatt a kofák száma 217 százalékkal, az élelmiszerkereskedők száma 337 százalékkal szaporodott. Szalonikiból 150 ezer zsidó készül kivándorolni és egyenesen Budapestnek tartanak. Mi lesz belőlük? Élelmiszerkereskedők és közvetítők. Egy kamarai jelentésben olvassuk, hogy 1900-ban a kamara területén 1.996.303 lélek lakott, ez a szám tíz év alatt felszökött 2.126.930 lélekre, a szaporodás tehát 6,5 százalék. Ugyanezen idő alatt a közvetítő kereskedők száma 32,5 százalékkal növekedett meg. 1900-ban 32 családra, 1910-ben pedig 21 családra esett egy élelmiszerkereskedés. Mit jelent ez? Ez azt jelenti, hogy minél több a közvetítő, annál rosszabb az áru és annál többet kell érte fizetni.

Belátják ezt most már a merkantilisták és azért más haremódot kezdenek folytatni. Már nem azt mondják, hogy a hus drágaságának a gazdák az okai, hanem más indokkal szeretnék a keleti határt megnyitni. Azt mondják, hogy az elzárkózási rendszer az állattenyésztés szempontjából a lehető legve-

szedelmesebb következményekkel járhat. Ennek az állításnak azonban csak úgy lenne valamelyes értelme, ha mi a keleti államok állatállományából szereznők be a mennyiséget, melylyel a hazai állatállományt szaporítjuk és feljavítjuk. Ez pedig nem áll. Mert mi nem a keleti, hanem a nyugati államokból importálunk. Éppen ezt a feljavított állatállományt féltjük mi a keleti importtól. Azért zárkóztunk el a Balkán élőállat behozatalától. És bár a mi merkantilistáink olyféle nyilatkozatot adnak Pasic, a szerbek dicső miniszterelnökének szájába, hogy neki mind bliktri, mert neki az élőállatbehozatal kell, ettől senki meg nem ijed. Nagy áldozattal tenyésztett állatállományunkat senki fia kedvéért fel nem áldozzuk. De erre nincs is szükség, mikor a magyar termelők a hazai fogyasztási piacot ellátni képesek. Ha nem lennének képesek ellátni, a marha, borju és sertés ára nem csökkenne.

A jelszó tehát továbbra is az, hogy az agrárvédmóromat változatlanul fenn kell tartani. Ha baj van a közéletmezés körül, azt másutt kell keresnünk.

Küldöttség Tiszánál.

Budapest, okt. 9.

Ma 130 tagból álló küldöttség hozta föl gróf Tisza Istvánnak Hódmezővásárhely diszpolgári oklevelét. A küldöttség vezetője Juhász Mihály polgármester volt. Tisza meleg hangon mondott köszönetet a kitüntetésért.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási** cikkek.

Mentőszekrények nagyraktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban

és kitűnő kivitelben készíttetnek.

Telefon 419

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 9.

Igen csendes volt a képviselőházban, — csak választások voltak kitűzve az ülés napirendjére. A munkapártiak is alig határozatképes számban gyűltek össze, az ellenzék pedig egészen távol maradt, az egy Gyórfy Gyula függetlenségi képviselő kivételével, aki jelen volt az ülésen.

Az elnöki székben új ember szerepelt: Lázár István gróf, aki a mai ülésen elnökölt először, amióta alelnökké választották. Az elnöki bejelentések között nem volt semmi nevezetes ügy és így mindjárt áttértek a napirendre, melynek első tárgya a jegyzőválasztás volt. Névszerinti szavazással megválasztották a Ház új jegyzőjévé Pál Alfréd munkapárti képviselőt.

Ezután az egyes bizottságokban megüresedett helyeket töltötték be szintén névszerinti szavazással.

A szavazás eredményének kihirdetése után az elnök arra hivatkozva, hogy tárgyalásra előkészített ügy nincsen, indítványozta, hogy a Házat bizonytalan időre napolják el.

A Ház ehhez hozzá is járult és fölhatalmazta az elnökséget, hogy ha a kormány valamely tagja új javaslatot kívánna előterjeszteni, vagy ha a bizottságok jelentést kívánának benyújtani, hívják össze a Házat formális ülésre. A legközelebbi formális ülés fogja azután a következő érdemleges ülés napirendjét megállapítani.

A mai ülés a jegyzőkönyv hitelesítésével háromnegyed tizenkét óraker véget ért.

A BALKÁNI HÁBORU.

A török-görög konfliktus.

Páris, október 9.

Az Excelzior szerint a nagyhatalmaknak a görög-török konfliktusba való barátságos beavatkozása közel van. A nagyhatalmak pétervári nagykövetei már ismételtan tanácskoztak arról, hogy milyen magatartást tanúsítsanak.

Leszerelt a török.

Konstantinápoly, okt. 9.

A szultán egy tegnap kiadott irádéval elrendeli a leszerelést. A keleti vasutak igazgatósága utasítást kapott, hogy erre a célra naponta ötven vaggont bocsásson rendelkezésre.

Bolgár összeesküvés.

Szaloniki, okt. 9.

A lapok jelentése szerint az üszkübi szerb hatóságok a bolgóroktól szított összeesküvésnek jöttek a nyomára. Nagyon sok embert letartóztattak. Közelebbi részletek az összeesküvésről nincsenek.

A bolgár exarka.

Szófia, okt. 9.

Néhány nap múlva várják a konstantinápolyi bolgár exarka megérkezését. Hír szerint az exarka székhelyét állandóan Szófiába fogja átnenni, mert Törökországban jóformán nincsenek már bolgárok.

Ma minisztertanács lesz. A Magántisztviselők Országos Egyesülete pénteken délután akart tisztelegni gróf Tisza István miniszterelnöknel. Az egyesület elnökségét azonban bizalmas uton arról értesítették, hogy a kormány tagjai pénteken minisztertanácsra gyűlnek össze.

Csendes városi közgyűlés.

Alig tartott egy óráig.

Előre látható volt, hogy Nagyvárad város október havi közgyűlése rövid és csendes lefolyású lesz.

A tárgysorozatban, a zárszámadáson kívül alig volt érdemlegesebb elintézés igénylő dolog, sőt még a múlt évi zárszámadás sem ígért nagyobb vitát. A deficitet szóaradattal nem lehet eltüntetni s így igazán felesleges is lett volna minden nagyobb vita.

Néhány felszólalás után egy negyed öt óraker a közgyűlés véget ért.

Különbén a közgyűlés lefolyása a következő volt:

Hlatky Endre főispán elnökölt s mintegy 50 városatya volt jelen.

A polgármester jelentése, a közigazgatásra vonatkozó adatokon kívül, megemlékezik a polgármesterek kongresszusáról s köszönetet mond a polgármester gr. Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyés püspöknek a vendégek tiszteletére adott estebédért, a kocsis és autótulajdonosoknak, akik kocsijaikat és autójukat átengedték a vendégek fogadtatására alkalmára, a rendező bizottságnak fáradságos munkájukért. Jelenti továbbá, hogy a kongresszusi ünnepség összes költségei 3197 koronára rúgnak. — Megemlékezik a jelentés báró Szentkereszty Zsigmond kir. táblai elnök nyugalomba vonulása és a városból való elköltözéséről.

A jelentés kapcsán többen felszólaltak.

Weisz Lajos a jéggyár dolgaival foglalkozik. Nagy veszteséggel dolgozik a jéggyár. Ajánlat van beadva, amelylyel a veszteséget ellehetne oszlatni. Erről meg kellett volna emlékezni a havi jelentésben.

Rimler Károly válaszol, hogy a beadvánnyal még nem foglalkozott érdemlegesen a tanács s ezért érdemleges jelentést nem tehetett volna. A beadvány ki lett adva a főmérnöknek s rövid időn belül behozzák a törvényhatóság elé.

Balogh Döme azt szeretné tudni, hogy a polgármesteri kongresszus tényleg csak annyiba került, mint a jelentés feleliti?

Szabó Károly kifogásolja, hogy az árvíz-károsultak javára rendezett néppünnepély jövedelméről még nem emlékezett meg a jelentés. Indítványt tett a rendezőbizottság, hogy a jövedelem felét a munkanélkülieknek és a szegény gyermekek felruházására fordítsák.

Rimler Károly felvilágosítással szolgált mindkét felszólalásra.

Dr Váradi Ödön helyesnek tartja, hogy b. Szentkereszty Zsigmond táblai elnök távozásakor elismerését fejezze ki a törvényhatóság azért a buzgó fáradozásért, melyet a távozó bizottsági tag a város közügyei körül kifejtett.

A jelentést tudomásul vették, a Váradi indítványával.

Rang és címek.

Hajdumegye törvényhatósága feliratot intézett a kormányhoz, a rangok és címek eltörléséért. A feliratot pártolás végett megküldte Hajdumegye. — A város tanácsa még korainak találja a kérdést s ezért javasolja, hogy az átirat felett térjen napirendre a közgyűlés.

Dr Adorján Emil azt kifogásolja, hogy a kitüntetések kortesszolgálatokért, vagyont szerző közigazdasági tevékenységekért adják. Azért szólal fel különösen, mert a tanács olyan primitív indokolást terjesztett elő, mintha a kutyabagosi képviselőtestületben lennének.

A többség a tanács javaslatát elfogadta. A Rimánóczy-étterem átalakítása és javítására vonatkozó javaslatot elfogadták.

A zárszámadás.

Ezután az 1912. évi zárszámadásokra tértek át.

A katonai épületek rovatánál

Weiszlovits Gyula szólalt fel. A tábornoki lakásra a város 1000 koronát ráfizet. Kéri, hogy a jövőben csak az előirányzott összeget adják ki a tábornoki lakásra.

Rimler Károly rámutat, hogy éppen most van tárgyalás alatt a katonai helyiségek összpontosítása s ennél a kérdésnél a felszólalásokat figyelembe veszik s részletes előterjesztéseket tesznek.

A zárszámadást különben egész terjedelmében elfogadták.

A városi tanács javasolja, hogy a törvényhatóság irjon fel az elemi iskolákban az egyfolytában való délelőtti oktatás engedélyezése céljából.

Dr Adorján Emil elfogadja a tanács javaslatát; de tovább menne. Egy küldöttség, pl. a főispán, polgármester és az orsz. képviselő keresné fel a minisztert s kérné az egyhuzamban való oktatás jóváhagyását. A polgármester mondja meg a miniszternek, hogy ha van autonómiánk, ha iskolákat építünk, annyi jogunk is legyen, hogy legalább a tanítási órát állapíthassuk meg.

Rimler Károly azt óhajtaná, hogy alkalmas időben a főreáliskola hozzájárulásának elengedése iránt küldöttség megy a miniszterhez s ezzel egyidejűleg a tanító dolgában is eljárjon a küldöttség.

Dr Váradi Ödön a napközi otthonok felállítását sürgeti.

Hlatky Endre elnöklő főispán kifejti, hogy nézete szerint helyesebb a délelőtti és délutáni oktatás a kisgyermekknél, mint az egyfolytában tanítás. Mivel tehát ellenkező nézetben van, a küldöttséget nem vezetheti.

Gábel Jakab a délelőtti és délutáni oktatás mellett érvel. A törvényhatóságot ne vonják be ebbe a kérdésbe. Indítványozza, hogy a törvényhatóság ne foglalkozzék a dologgal.

Dr Adorján Emil indítványát fogadták el.

A Pannónia kiülőhelye.

Részletesen megemlékeztünk már a Pannónia kiülőhelyének ügyéről, amely szerint új szerződés kötendő, azon alapon, mint a többi kávéházak kiülői után fizetnek.

Schvarcz Izidor méltányosnak tartaná, hogy a régi szerződés alapján évi 200 korona díjat állapítsanak meg.

Szabó Károly ellenkező véleményben van, mert a díj nem a háztulajdonost, hanem a kávést terheli. Rámutat, hogy a Pannónia kávéház egész berendezésénél mellőzték a helyi ipart. Így nincs ok méltányosságra.

Schvarcz Izidor indítványát visszavonta s így a tanács javaslatát fogadták el.

*

Néhai dr Tóth Mihályné emlékére tett alapítvány alapító oklevelét elfogadták.

Szeiler Józsefnek, az új vízműtelep gépészének a javasolt 1000 korona pótlékot megszavazták.

Néhány apróbb ügyet intéztek még el s rátértek

az interpellációra.

Balogh Döme a rendőrséget tulbuzgósággal vádolja, mert egy kofától nagy mennyiségű paradicsomat elkobzott, holott annak nagyrésze jó volt s a tisztis orvos is jónak találta a paradicsom egy részét.

Gerő Ármin a konkrét esetről nem tud. A rendőrség csak a tisztis orvos rendelkezése kőz el élelmiszert. Hasonló esetben nála tegyenek panaszt s ő igazságosan jár el.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Külföldi ajánlat a városnak.

Középitkezések létesítésére.

Erdekes ajánlat érkezett tegnap Nagyvárad városához Berlinből.

Arról van szó, hogy egy sok millióval dolgozó építészeti részvénytársaság ajánlatot tett a városnak, amely szerint hajlandó a szükséges középületeket, közintézményeket elkészíteni s a város azok értékét hosszú évek alatt fizesse meg nekik.

Az első percre nagyon tetszetősnek tűnik fel az ajánlat.

Ezidőszerint — mint a polgármester kimutatta — mintegy 13 millió koronára lenne a városnak szüksége, ha mindazokat a közintézményeket megakarná valósítani a város, amelyek már előkészítve, vagy felvetve vannak.

Végre is a városra mindegy volna, hogy kölcsönből épít, vagy az építési költséget fizeti hosszú idő alatt meg, azonban kivihetetlennek látszik a dolog azért, mert a verseny ki lenne zárva; már pedig enélkül a város nagy építkezésekbe nem mehet bele, de a miniszter sem engedné, hogy verseny nélkül külföldi építésszel szerződjen a város.

Az érdekes ajánlat a következő:

Tekintetes városi tanács!

Építészeti Részvénytársulatunk csupán hatósági építkezések részére nagyrendű tő-

kókkal rendelkezvén, tiszteletteljesen értesítjük a városi tanácsot, hogy hajlandók lennénk a városunk által szükségelt középületek, vízvezeték és csatornázást is évtizedekre terjedő törlesztés mellett akár a városi mérnöki hivatal által készített tervrajzok alapján, és ha ilyenek még nem léteznének, a város által nyújtandó építési program szerint az általunk készítendő tervrajzok alapján a lehető legrövidebb idő alatt fölépíteni. Azt hisszük teljesen irreleváns észszerűség szempontjából, hogy a város kölcsön megszerzése után jut-e az igényelt középület létesítéséhez, avagy természetben bocsájtatik-e az a város rendelkezésére.

Amidőn ezen ajánlatunknak — tájékozás szempontjából — sürgős elintézését kérjük, egyben tiszteletteljesen intézzük a tekintetes városi tanácshoz a következő kérdéseket:

1. Milyen középületekre lenne a városnak szüksége és mikor?
2. Körülbelül mily építési összeget képezhetnének a szükségelt épületek?
3. Hány évre s mily törlesztési módozatokat proponálhat a város?
4. Mennyi a város vagyona, vagy egyébkép is mily fedezetekkel rendelkezik a város?

Ha a tekintetes város esetleg még egyéb módozatokról is kíván felvilágosítást, a legnagyobb készséggel állunk nagybecsű rendelkezésére és esetleg személyes tárgyalás szempontjából szívesen küldenénk oda egy megbízottunkat a saját költségünkre.

A Wertfällische Bau Industrie
Aktien-Gesellschaft
magyarországi ügyosztálya
Dr Weininger.

káptalannal. Ez a fix fizetést természetesen nem érinti. Az árviz pusztítása miatt az idén csak ez a perceptjük maradt el, amit a kanonokok sem kaptak meg, mert nincs.

A BALKÁNI HÁBORU magyar áldozata.

Koldulva három országon keresztül. A gyermekeket megmenti az árvaszék.

Bélből 1899-ben ifju szívvel sok-sok munkakedvvel indult neki az országnak Molcsányi Adolf szorgalmas, ügyes esztergályos iparos. Magyarországból rokonai tanácsára Bukovinába ment ki, ahol megismerkedett Mühlbauer Helénával és feleségül is vette. A fiatal házaspár boldogan élte napjait, míg egyszer beköszöntött itt is a gazdasági válság és kezükbe vették a vándorbotot, hogy új keresetforrás után nézzenek. Most már sötét felhők kezdtek gyülekezni a szerencsétlen házaspár fölé.

Időközben két kis gyermekük is született, akiket még Bukovinában a mikóujfalusi római katolikus plébános keresztelt meg. A négy tagból álló család Bulgáriába ment át.

Molcsányi képzett üvegyári iparos is és mint ilyen, csakhamar kapott állást Gebedje községben, ahol az üvegyárban, mint esiszolót alkalmazták. Három évig zavartalan életet élhetett a család. 1913. április havában egyszerre megszűnt minden munka Bulgáriában.

Katonai szolgálatra hívtak be minden bulgárt. A gebedjei üvegyárban is megállott a munka. Molcsányinak új foglalkozás után kellett néznie, azonban sehol sem kapott munkát. Egy ideig a megtakarított pénzből tengődött a család.

Talán sikerült volna munkát szerezni Molcsányinak, mikor egy napon szigorú hatósági parancssal jelenték meg náluk és felszólították az egész családot, hogy tekintettel a beállott háborúra, távozzanak. A parancs valósággal kétségbe ejtette a szerencsétlen embereket, annál is inkább, mert Molcsányi felesége súlyos betegségbe esett, úgy hogy egyáltalán nem hagyhatta el az ágyat. Hiába volt minden kérelem, a bolgár hatóságok annyit engedtek meg, hogy a beteg asszony maradhatott, de a férjnek és a gyermekeknek menni kellett.

Elképzelhető, minő lelki állapotban vált el a szerencsétlen férj két gyermekével, súlyos betegen fekvő feleségétől.

Az asszony teljesen magára hagyva, tehetetlenül maradt az idegenben, ahol már akkor fegyveres csapatok táboroztak mindenfele, az éjszakák nyugalmát ágyu dübörgése zavarta meg és ahol véres harcok események hírei, sebesültek szállítása mindenkit csak a háborúnak kötött le. Ki törődhetik ott egy beteg magyar asszonnyal?

Molcsányit Bulgáriából, elszállították a magyar határra és ott sorsára bízták. A haza küldött iparos minden pénzét ott hagyta feleségénél. Ő maga két kis gyermekkel a karján neki vágott egy fillér nélkül az országutnak. Bekopogtatott minden házba, hogy egy darabka kenyert szerezzen, ha nem is magának, legalább a két kis gyermeknek. Így koldulva, éhezve, az idő viszontagságai-

Ringelhann Lajos káptalani főtiszt lett

Jancsó Lajos lemondott.

A nagyvárad latin szertartású káptalan véglegesen elintézte azt a vajudó kérdést, melyet Papp Imre nyugdíjaztatása idézett elő. Több évi hűséges szolgálat után megvált főtiszt állásától, s e fontos állás betöltése nem kis gondot és körültekintést igényelt.

Nemcsak azért helyezett kiváló sulyt a káptalan az utód megválasztására, mert a főtiszttség rendkívül felelősségteljes pozíció, hanem mert a legérdemesebbet kellett kiválasztani a jelenlegi tisztikarnak arra egyaránt hivatott embereiből.

És bátran mondhatjuk, hogy a káptalan szerencsés kézzel oldotta meg a kényes problémát. Mint azt annak idején hírül adtuk, a káptalan teljes ülésben először Jancsó Lajost tüntette ki bizalmával, őt állította uradalma élére, mint a tisztikar legérdemesebb doyenjét.

Jancsó Lajos azonban *leköszönt* a díszes állásról. Megrongált egészségi állapotára hivatkozott. Meleg hangon köszönte meg a káptalan kitüntető bizalmát és a legmélyebb sajnálattal letett a főtiszttség viseléséről.

Igy került előtérbe Ringelhann Lajos, a daruszigeti kitünő intéző, aki osztatlanul bírja a káptalani tisztikar és a káptalan tagjainak bizalmát. A káptalan sajnálattal vette Jancsó Lajos lemondását, felruházta őt a tiszteletbeli főtiszttség szép titulussal érdemei elismerésül. Egyben ugyanazon a teljes ülésen megválasztotta Ringelhant, aki a megtisztelő és fontos állást el is fogadta.

A káptalannak ezt a határozatát tegnap

nyújtotta át dr Schweiger Ede káptalani jegyző Ringelhann Lajosnak, közölve vele a káptalani ülés idevonatkozó jegyzőkönyvi kivonatát.

Az új főtiszt aránylag fiatal ember, aki friss energiával és ambícióval veszi kezébe a gazdasági ügyek vezetését. Sok évi praxisa, széles tudása és nagy képzettsége egyaránt predestinálja őt a főtiszt állásra. Gazdálkodási elveivel, rendszerével, évenkénti produktálásaival mindig a legteljesebb elismerést vívta ki. A legszebb reményekre jogosít tehát az új rezsim, melytől a gazdasági élet imponáns fellendülését várják.

A választásnak hamar híre futott és városszerte őszinte örömet keltett. Ismerősök, jóbarátok siettek gratulálni az új főtisztnek, aki a legszelebb társadalmi körökben is kiváló szimpátiának örvend.

A daruszigeti tiszttség betöltése iránt legközelebb várható döntés.

*

Itt teszünk egy megjegyzést is, amely a Szabadság c. lap egyik tegnapi közleményére vonatkozik. Elsiratja, hogy az árvizek miatt a káptalannak nagy kára van s így a kanonokok jövedelme csökkent az idén. Eddig tart a helyes információ. Ellenben teljes tájékozatlansággal és helytelenül azt írja, hogy „a káptalani tisztnek nem kapnak fizetést.” Dehogyan is nem kapnak! Minden tisztnek fix fizetése van, még pedig pénzbeli és egyéb járandóságban.

A tisztikar *szavatossági* rendszer mellett kezeli a birtokot, amely abban áll, hogy évenként meghatározott jövedelmet tartoznak beszolgáltatni s az ezenfelüli jövedelmek percentuális arányban osztozkodnak a

nak kitéve értek el Molesányiék Sepsiszentgyörgyig. Itt a három embernek már annyi erejük sem volt, hogy kopogtassanak a házak ajtaján. Az éhségtől elcsigázva, szomorúan állottak egy utca sarkán, míg egy rendőr észrevette őket és csavargás miatt a rendőrségre kísérte a szomorú csoportot.

A rendőrség elég humanusan bánt a hányt-vetett, sokat szenvedett családdal. Az árvaszék azonnal intézkedett, hogy a két gyermeket a marosvásárhelyi gyermekmenhelyre helyezték el. Sepsiszentgyörgyön ismét kevesebb lett a kiscsalád száma. A gyermekek az állam gondjaira lettek bízva és az apa? Az talán tovább járja most is az országútát, de legalább most nem éheznek mindahárman.

Utazás egy gyermek körül.

Ki fizesse a tartási díjat?

Szeptember hónap 20-án Gyurkovics Lajos és a felesége a gyermekmenhelyen jártak. Mikor elvégezték ügyes-bajos dolgukat és kijötték a lélencházból, megszólította őket egy csinos ártné asszony:

— Nézzé lelkem ténsasszony, vegye partifogásba azt a gyermeket. Hathónapos az eszmádjá, Bandikának hívják.

— A maga gyermeke?
— Az enyém. De én nem tudok vele bajlódni. Munkába járok. Magának kiadnám, mert tudom, hogy a lélencházban iszokott kivenni a gyermeket. Megfizetek érte.

— Észre az utcán Gyurkovicsné ölébe erőszakolta a 6 hónapos fiúcskát. Gyurkovicsné ismerte is az asszonyt, tudta, hogy a férje Dávid Károly a vasutnál dolgozik. Elfogadta a gyereket. Az asszony, Dávid Károlynak még hálálkodott egy ideig és azután faképpel hagyta Gyurkovicsékat.

Ők pedig hazavitték az okoszemű Bandikát és dédelgették, ellátták minden jóval, mintha csak az övék lett volna. Néhány héttel ezelőtt azonban Gyurkovics, aki cipészsegéd, elvesztette az állását és nagy szükségét érezték a felajánlott gyermektartási díjnak. Irtak hát Dávid Lajosnénak, hogy fizessen.

A levél azonban visszajött felbontatlanul. A címzett ismeretlen helyre távozott. De Budapestről érkezett egy levél, amelyben Dávidné megígéri, hogy nyolc napon belül megküldi a pénzt.

Gyurkovicsék vártak volna nyolc napig, ha közbe nem jön egy másik, pesti levél. Ebben a levélben egy magát Király Istvánnak nevező valaki érdeklődik a Dávid Bandika egészsége iránt, mert a gyermeknek ő az apja, azonban a lakását teljesen elhallgatta. Egyben figyelmezteti a kedves ténsasszonyt, hogy ne várja Dávidnéétól a pénzt, mert az a könnyű életet szereti és most is így él Pesten, hanem írjon a gyermek nagyanyjának, az fogja kifizetni minden hónapban a járandóságot.

Szegény Gyurkovicsék megörültek, hogy végre hozzájutnak a 20 koronához és irtak Dávidné anyjának. Onnan aztán kaptak egy olyan választ, hogy elment minden kedvük a Bandika neveléséről.

A nagymama azt írta egyanis, hogy mivel a leányom letért a becsület útjáról, nem ismerem őt leányomnak, gyermekét pedig utokamnak.

Dávid Károly sem akar tudni a gyerekről. Töle elment az asszony és hét hónapig Király Istvánnal élt, tehát nem az övé a gyerek.

Gyurkovicsék a kis Bandiyal felmentek Kemény L. Ignác rendőrkapitányhoz és panaszt emeltek egyszerre mind a négy ember

ellen. A rendőrkapitány természetesen nem tehetett mást, mint jegyzőkönyvet vett fel a panaszról és az állami gyermekmenhelyhez utasította Gyurkovicsékat, addig amíg a négy személy közül elismeri valaki a gyermeket és pontosan fizetni fogja a havi husz koronát.

ITT A TANGÓ!

Nagyváradon is tanítják. Tömeges jelentkezések.

*

Az idei szezon legnagyobb érdekessége, az eddigi táncok királynője, valaha látott és élvezett szépségek forrása, a ritmus, zene, a test vonalainak szédületes tökéletessége, a táncok tánca itt van, megérkezett és az ifjúság, az aranyos ifjúság már kavarg körülvette, lesi a Tango rejtélyes, titokzatos mozdulatait.

Annyi elvirágozott tánc után ime megszületett az igazi, amit várva-vártak és sikerült vele, a *Tangóval*, annyira meghódítani Páristól Keletre és Nyugatra a társaságokat, hogy most egyszerre detronizáltak minden más táncot és már a budapesti előkelő és exkluzív társaságok csak a Tangót járják.

Ámde ez a tánc még annyira új, hogy csak a legkiváltságosabban jutnak hozzá drága pénzért. Budapesten eddig mindössze két táncmester jogosult a tanítására és a szegényebb tömegek áhitatos vágyakozással bámulják meg egy-egy estélyen vagy előadáson a táncok primadonnáját.

Természetesen ami Budapesten finom és előkelő luxus, az nem maradhat el Nagyváradról sem. Egy kitűnő érzékű tánctanár nő felment a fővárosba és a Tánctanárok Országos Egyesületéből megszerezte a Tangó tanításának jogát.

Vidéken tehát legelőször Nagyváradon fog új mámort előidézni a Tangó, itt tanítják legelőször az országban.

Érdekesnek tartjuk e körülményt, mert tudjuk, hogy a váradai társaságok kényes izlésű hölgyei és urai várják a Tangót, mint az idei zsurok és estélyek izgalmas, érdekes szenzációját.

Érdeklődünk a Tangó iránt *Antalffy Margitka* tánctanárnőnél, aki tegnap érkezett haza a fővárosból.

— A francia eredetű tánc, mondotta a fiatal tanárnő, rendkívül érdekes, finom és szép, de nehéz. Budapesten nagy áldozat árán szereztem meg a tanítási engedélyt s mint láthatja, az egyesület határozottan kikötötte, hogy *táncmestert nem taníthatok. Az egyesületnek is sok pénzebe van a két francia tanár, akik jelenleg Pesten működnek. Maurice, Satanela, Oscar és Luzetta* tették híressé e táncot, amely előtt a budapesti előkelő körök sietve nyitották meg szalónjukat.

— Ami a tánc jövőjét illeti Váradon, azt hiszem, hogy igen hamar el fog terjedni. Mivel azonban nehéz a tanítása — 20 figurából áll — egyelőre csak külön-órakon fogom tanítani.

Ma-holnap itt vannak a zsurok és ime megérkezett az új öröm is, a *Tangó*.

A kapitány bravuros fogása.

Az eltűnt kodak.

*

Kint a pályaudvaron történt. A restaurációban előkelő társaság vacsorázik. Esti kilenc óra. Forgalmas időpont, vonatok érkeznek, öntik az utasokat, pincérek rohannak, sörös poharak csengnek.

A társaság tagjai között ott van egy kedvelt, fiatal rendőrkapitány a feleségével, sógorával, aztán városi urak a feleségükkel, fiatal leányok, virulók és szépek. A vacsora mondjuk Laciék kedvéért van, akik most érkeztek meg.

A férj szenvedélyes fotografáló, állandóan fényképezőgéppel utazik. A hangulat friss, derűs, mint olyan familiák között, akik rendkívül jóban vannak és már régen (— két napja —) nem látták egymást.

— Micsoda ragyogó színben vagy Lacikám! Látom a kodakot. Képzem, hogy megint micsoda szenzációs képeket hoztál!

— Nono. Hát vannak-vannak. Tudod nem tudok elmenni egy szép vidék vagy panoráma mellett, hogy le ne kapjam.

Az asszonyok is érdeklődtek az újabb felvételek iránt, hangsúlyozták, hogy módfelett kíváncsiak rá. Proponálták, hogy talán még ki is lehet tenni egy-két rendkívüli képet a Fotoklub kiállításán.

Néha röpült egy-egy kíváncsi pillantás a titokzatos fekete doboz felé, amelyben benne volt a csudás kodak, az érdekes képek s az egész ut, amelyről Laciék megjöttek.

— Na megnézzük, mihelyt haza megyünk.

A vacsora befejezése után Laci, a szenvedélyes műkedvelő fut a fekete doboz felé. Ott állt a sarokban.

— Ide tettem le, a földre. Pincér! Nem látta a fekete dobozt?

— Ott van kérem a sarokban.

— Ne beszéljen. Hát nincs itt! . . . Nem vitték el?

Izgatott kavargás, kutatás, kínos zavar támad. A szinpatikus rendőrkapitány restelli a dolgot, hogy az ő társaságából lopnak el valamit, a pincérek tétován futkosnak.

— Nincs és nincs! . . . Ellopták! Hogy miért nem is vettem a lábom mellé!

Romlott hangulattal hagyják el az éttermet. Az utolsó villamossal bejön az egész társaság.

A kapitány mély gondokba merül. Izgatja a dolog, bosszankodik és biztosan a rendőrséget szidná, ha maga is rendőr nem volna.

— Na barátom, mondja Laci, ezt nem hittem volna! Az embert meglopják, mikor egy rendőrkapitány ül mellette: ez már sok!

A kapitány érzi, hogy nem tehet róla, de nem tud védekezni, olyan dühös. A perronon marad, figyel az utcát.

Egyszerre meglátja a sógorát, amint befordul a Szaniszló-utcába, kezében a titokzatos módon eltűnt fekete doboz. Diadalmasan bekiált a kocsiba:

— Megfogtam a tolvajt!!

Azzal se szó, se beszéd: leugrik a rohanó kocsiról. A társaság tagjai egymás nyakába borulnak, a kalauz sirva fakad örömeiben, Laci arca sugárzik.

— Micsoda nagy fiu ez a kapitány! Mondhatom: kitűnő rendőr! Micsoda szeme van!

Általános helyeslés és magasztalás. Egész detektív glória virult ki a leugrott kapitány feje körül. A társaságot haza viszi a villamos.

— No majd holnap találkozunk. Pá kedvesem. A kodakot küldjétek haza . . . Gratulálunk a kapitánynak a bravuros fogáshoz! . . .

A Szaniszló-utca elején a következő párbeszéd folyik le:

- Miért hoztad el ezt a kodakot?
- Hát ez nem a tietek?
- Persze, hogy nem! A Laciéké!
- No, majd holnap haza küldjük.

— Hallod: micsoda ijedelmet okoztál ezzel a sietséggel! Miért nem vártál meg bennünket?

— Itt van ni! Én meg akartalak kimélni benneteket a tehetőtől és most én vagyok a hibás.

- Nem a hibás, de a tolvaj.
- Hogy hogy?

— Ugy hogy ők azt hiszik, hogy én most tényleg tolvajt fogtam, aki ellopta a drága kodakot.

Most a sógor nevet. A derék és szimpatikus kapitány a holnapi magyarázatokra gondol, sajnálja a nimbuszt. Familiáris összejöveteleken sokat fogják emlegetni majd a télen ezt a fogást, ami nem is volt fogás.

És a sógor még mindig nevetett.

Ajánlat tízmillió kölcsönre.

Határidőre vagy amortizációra

*

Nagyvárad városa felvette a 3 millió korona kölcsönt a honvédtüzér laktanya építésére s bár ide-oda már elment belőle pár százezer korona, de azért az építésre szükséges összeg még rendelkezésre áll. A laktanya építésének megkezdését tehát pénzügyi tekintetből semmi nem gátolja.

Minden más nagyobb városi dolog azonban, amely pénzt igényelne, stagnál. A tervek pihennek, mert újabb előnyös kölcsönre alig van kilátás.

Még ha kapna is a város most kölcsönt, amely ezidőszerint előnyösnek látszik, az bizonyára olyan terheket róna a város pénztárára a normális viszonyok bekövetkezése esetén, amelyek legalább is óvatosságot parancsolnak.

Dacára azonban, hogy a pénzügyi viszonyok nem enyhülnek, sőt a londoni kamatlábemelés kedvezőtlenül befolyásolta a kontinens pénzvizonyait, a kölcsönajánlatok sürűn érkeznek Nagyvárad városához, mert mindég nagyobb nyereség kecsegteti a tőkét egy városi kölcsön magas kamata révén, mintha a pénzügyintézetekben gyümölcsöttenek a milliokat. Azonkívül a provízió sarkalja a tőkével bírókkal összeköttetésben állókat, hogy kölcsönajánlatokat tegyenek.

Rimler Károly polgármesternél ezidőszerint több ajánlat fekszik, nagyobb kölcsönökre.

Ezek egyike tíz millió koronáról szól. Van olyan ajánlat, amely amortizációs kölcsönt kínál s van olyan is, amely tíz évi visszafizetést köt ki.

Mindezekkel az ajánlatokkal még érdemlegesen nem foglalkozott sem a polgármester, sem a tanács, mert a mai viszonyokat nem tartják megfelelőeknek ilyen nagyobb pénzügyi művelet keresztülvitelére s helyesebbnek tartják, ha a város vár addig, míg kedvezőbb pénzügyi viszonyok következnek be, mire a most terhes kölcsön útján, méregdrágán hajtja keresztül a közintézmények létesítését.

..HIREK..

□ □ □

Tájékoztató.

Okt. 19. Kath. Legényegylet házi estélye este 8 órakor.

* **Gróf Széchényi Miklós haza érkezett.** Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyés püspök tegnap este máriacelli utjáról hazaérkezett székhelyére. Utjában a főpástor Brém Lőrinc tb. pápai káplán püspöki titkár kísérte.

* **A Rimanóczy-cég felebbezése.** A nagyvárad honvédtüzérlaktanya építési munkálatait tudvalevőleg telje egészében az Ineze Lajos és Társa vállalkozó cégnek adta ki a törvényhatóság. A közgyűlés ezen határozata ellen a Rimanóczy gyári cég felebbezést adott be, azon alapon, mert az asztalos-munkákra, amelyek mintegy 130000 koronát tesznek ki, a Rimanóczy-cég ajánlata volt a legolcsóbb. A felebbezés hivatkozik arra, hogy a kiirt feltételek szerint nemcsak az összmunkákra, hanem munkanemenként is lehetett pályázni. A Rimanóczy-cég nemcsak Nagyváradon, de az egész országban nagy épületek munkáit végezte elismerés mellett. A gyártelep megalapítója mintegy 2 millió értékű ingatlant hagyott a városnak jótékony célra. Mivel pedig a pályázatban a kiírásnak megfelelően vett részt s a legolcsóbb volt, igazság szerint nem lett volna mellőzhető drágább ajánlattal szemben. A fővállalkozó és a nagyvárad iparosok között létrejött megegyezés veszélyes lehet a városra s a jövőre nézve elriasztja a legrealisabb ajánlattevőket a pályázatban való részvételtől. A felebbezésben kéri a Rimanóczy-cég a minisztert, hogy a közgyűlés határozatának megváltoztatásával, utasítsa a várost, hogy az asztalos-munkákat a Rimanóczy-cégnek, mint legelőnyösebb ajánlattevőnek adja ki.

* **Miklóssy püspök Sátoraljajuhelyen.** Sátoraljajuhelyről jelentik: Miklóssy István hajdudorogi püspök tegnap ideérkezett. Az állomáson hiveinek nagy küldöttsége várta a püspököt, aki harangzugás között vonult be a városba.

* **Bachót elszerződtette a khedive.** Majdnem két évtizede már, hogy Bachót, a kitűnő karmestert, a budapesti első honvédgyalogezred zenekarához szerződtették karmesternek. Nagy intelligenciával és sok zenei tudással vezette ezt a zenekart és ennek révén Bachó közismert, közkedvelt embere lett Budapest közönségének. Bachót, a hírneves, a közkedvelt Bachót most mégis elviszik Kairóba, a khedive udvarába, ahol tanítómestere lesz a katonai zenekaroknak és egyszersmind dirigense az udvari zenekarnak. Tizenhatezer korona fix fizetést és lakást kap ezekért a szolgálatokért Bachó mester a khedivétől, mellékes jövedelme pedig bizonyára még egyszer ennyire fog rugni. Bachó mesterre az egyiptomi khedive magyar adjutánsa, Árvay Kelemen hívta fel az alkirály figyelmét.

Uj zsidó bárók. A képviselőházban tegnap délelőtt elterjedt hírek szerint a végvári Neumann-családnak, az aradi szeszgyár tulajdonosainak a magyar bárói méltóságot adományozták.

* **Vélemények a szabadkőművességről.** Egy olasz folyóirat, az Idea Nazionale, kérdést intézett Olaszország legkiválóbb és legemlegettebb tudósaihoz, politikusaihoz, papjaihoz és művészeihez a szabadkőművességre vonatkozóan. A kérdésre kétszáz válasz érkezett, közülete mintegy hatvan igen jeles képviselőktől és szenátoroktól. A válaszok kilencztedrésze teljesen lesújtó volt. A szabadkőművesség lesújtó megvádolása arra készítette az olasz szabadkőművesség nagymesterét. Ferrari Ettoret, hogy megszólaljon és védekező, magyarázó írást tegyen közzé a legnagyobb olasz napilap, a Corriera della Sera hasábjain. A rengeteg terjedelmű írásban sorra veszi az ellenük elhangzott vádakokat és cáfolgatni iparkodik. A védekezés azonban semmit sem tudott enyhíteni azon a lesújtó tényen, hogy Olaszország legjelesebb fiai, papok és világiak, pártállásra való különbség nélkül a szabadkőművességet káros, veszélyes, gonosz intézménynek ítélték.

* **Szalontán nincs zsidóiskola-szék.** A szalontai zsidóhitközségben még mindig nagy izgalmak között tárgyalják Radó Ferenc tanító ügyét. Sőt ujabban az ügy igen komoly fordulatot is vett. Tudvalevő dolog, hogy a szalontai zsidó iskolaszék lemondott, mert a tanfelügyelőség megsemmisítette ama határozatot, melyben Radót felfüggesztette állásától. A tanfelügyelőség erre felhívta a hitközséget, hogy új iskolaszéket alakítson. A hitközség erre azzal válaszolt, hogy ugyanazokat a tagokat választotta meg, akik lemondtak. Az újból megválasztott iskolaszékelnöke ismét Goldner Hermann lett. Az iskolaszék tagjai azonban nem fogadták el a megválasztást és újból lemondottak. Az esetet bejelentették a tanfelügyelőségnek, mely most már radikális intézkedést léptet életbe, hogy végre rendet teremtsen a szalontai zsidók között.

* **Az eszperentót — tolvajnyelvnek nézték Székesfehérvárott.** Székesfehérvár város rendőrfőkapitánya nem adott engedelmet egy munkás-gyűlés megtartására azzal a megokolással, hogy az eszperentó, amelyen beszélni akarnának a munkások, tolvaj-nyelv. Tegnap délelőtt megjelent a Házban Giesswein Sándor prelátus, országgyűlési képviselő és ebben az ügyben interpellációt jegyzett be.

* **Tanítók választása.** Nagyvárad város községi elemi iskolájánál két rendes tanítói állás lesz betöltendő. Férfiak és nők pályázhatnak. Javadalmazás az 1913. évi XVI. t.-c. biztosított illetmény. A születést, illetőséget, képesítést, katonai szolgálatot és eddigi működést igazoló hiteles okmányokkal felszerelt kérvények folyó hó 20-ig Nagyvárad város községi iskolaszékéhez adandók be. Nagyvárad, 1913. október 6. Iskolaszéki elnök.

* **A „rettentő kíváncsi” miniszterelnök.** Tisza Istvánnak az első miniszterelnöksége alatt történt a következő eset. Széll Ignác akkori államtitkár egy fontosabb természetű aktát referált Tiszának. Az új miniszterelnök nem írta alá csak úgy vaktában az aktát és érdeklődött az ügy egyes részletei iránt. Széll Ignác nem a legjobban volt tájékozva és kissé határozatlan feleleteket adott. Tisza ekkor kezébe vette az aktacsomót és türelmesen áttanulmányozta, sőt az előadói javaslaton is simított. Izzadva ment ki az államtitkár. Az előszobában már ott várakoztak a miniszteri tanácsosok, akik szintén referálni akartak.

Szell Ignác szinte fogvaogva kiáltotta oda nekik:

— Urak vigyázzanak, mert az új miniszterelnök rettentő kíváncsi ember!

Attól kezdve a referensek ismertek is minden ügyet, amit Tisza előtt kellett referálniok. Jellemző mindenestre Tiszára a fenti kis apróság.

* **Szünőfélben a szalárdi tifusz.** Tóth Mihály tanyáján szünőfélben van a tifusz. Nap-nap után gyógyulnak a betegek. Jelenleg még 25 beteg van. Ujabban csak egy ember, a szalárdi főszolgabírói hivatal-szolgája betegedett meg. A tifusz lefolyása igen enyhe. Az orvosok remélik, hogy mihamar teljesen megszűnik a járvány.

* **A Balaton-Duna-csatorna.** Siófokról jelentik: A Balaton és a Duna összeköttetésére szolgáló munkálatok nagyban haladnak előre. Három hatalmas kotrógép dolgozik éjjel-nappal. A 124 kilométer hosszú vonalon Siófoktól a tolnai Duna-ágig tiz duzzasztó zsilip lesz. A munkálatok hét millió koronába kerülnek. Most Sió-fok alatt folynak a munkálatok. Hat teljes évet vesznek igénybe a munkálatok, de a balaton-dunai közlekedést már négy év múlva megkezdik. Óriási jelentőségű e nagyszabású munka, amennyiben a Sió-csatorna mélyítésével a Balatont és a Dunántúlt közvetlen bekapcsolja a világforgalomba.

* **A XII. Országos Katholikus Naggyűléssel** kapcsolatosan különböző egyesületek gyűlések, illetve ünnepélyek rendezését tervezik. Ezek idejének és helyének megállapítása végett az előkészítő bizottság értekezletre hívja az illető egyesületek képviselőit és felkéri őket, hogy 1913. október 13-án, hétfőn délután 5 órakor az Országos Katholikus Szövetség (IV. Ferenciek-tere 7. III. 1., I. em. 8.) kis tanácstermében tartandó ülésén vegyenek részt. A vidékről történt írásbeli bejelentésekben foglalt kívánságokat, ha megbízott küldése nehézséggel járna, az előkészítő bizottság fogja képviselni.

* **Oláh Gábor sorsa.** A panaszos hangú debreceni poéta sorsa jobbra fordult. Emlékezetes még az a harc, amelyet a nyáron küzdött végig Oláh Gábor a debreceni ref. kollegiummal. A kollegium 9 évi becsületes munka után elbocsátotta Oláh Gábort, aki teljesen kenyér nélkül maradt. Társadalmi akció indult meg, amelynek örvendés eredménye egy kis hír a hivatalos lapban. A közoktatásügyi miniszter Oláh Gábort, az országosan ismert kitűnő poétát ki-nevezte a debreceni áll. reáliskolához tanárnak. Nyugalmas révbé jut tehát Oláh Gábor. De vajon lesz-e nyugta kedves kollégáitól, akiket most esz a sárga irigység? Mert kérem mi a magyar poéta sorsa?...

* **Kifosztott posta és vasutállomás.** Titokzatos ügyben nyomoz most a komádi és berettyóújfalui csendőrség. Tegnap éjjel a Komádihoz tartozó Kóti púztán a vasuti állomás irodahelyiségét ismeretlen tettesek feltörték és kifosztották. Itt volt a postahivatal is, amit szintén megkároítottak a betörők. Wilhowsky Olivér állomási előjáró tegnap bejelentette az esetet a csendőrségnek, mely megindította a nyomozást. A tetteseknek még eddig semmi nyomuk sincs. A kár mintegy 2500 korona.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár Rt.

* **Beperezték Belényes községet.** Belényes községének kellemetlensége támadt egy betonhid építése miatt. Az építkezési munkálatokat Saitin János aradi vállalkozó végezte, aki 17665 korona erejéig perelte be a községet. A vállalkozó ugyanis azt állítja, hogy a munkálatoknál előre nem látott körülmények folytán annyi túlkiadása volt és erre a szerződés értelmében igényt tart. A község nem akarja elismerni a követelés jogosságát és ezért megbizta dr. Csordás János tiszti ügyészt, hogy a perben képviselje a községet.

* **Az erdélyi kereskedelmi és autómobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja autómobilokban, pneumatikokban, valamint az összes autómobil-felszerelési és szükségleti cikkeket Szilágyi Dezső-utca 6. szám alatti (telefon 13-21.) telephelyén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages Körház-utca 6. szám alatt (telefon 13-52.) van, hol úgy a helyi, mint az átutazó autómobilok a legideálisabb garaget találják és egyúttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

* **Meghódította a hölgyeket** MLE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

* **Két jégász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhette be mindenki Nagy Sándor férfi divatruha kereskedésében a Zöldfa-utcán, passagé-kapu mellett.

* **Szabadkai női tambura zenekar a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban hangversenyez az országos hírnévnek örvendő szabadkai női tambura zenekar Kurina Mátyas karmester vezetésével egy elsőrangú erőkből összeállított tambura és énekkar, naponta változatos műsorral, a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai, Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Péchi Margit, Szűcs Annuska és Veg Micike énekesnők. Kezdetek este 8 órakor, szabad bemenet. Szíves pártfogást kér Kurina Mátyas karmester.

* **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Kolozsvári háza) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modellekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkívül jutányosan árusít.

* **Szöllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

* **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

* **Este van, este van,** kiki nyugalomban kicsiny kis fiacskám alszik a karomban, bizonyosan álmodik kocsiról, lőről és egyéb játékról, hozok is én neki a Párisi Bazárból.

FLEGMAN

női divat terme

kiváló szabású

angol kosztümöt és francia ruhát mérsékelt árakban készít.

* **Kálvária-utca 20** számú új háznál egy földszinti utcai modern 3 és 4 szobás lakás november elsőre jutányos árban kiadó.

* **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvany és Szentmiklóssy szücsök beltagja, Hatvany hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szíves pártfogást kérünk Hatvany és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

* **Vörösbör!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézdes csemegezőllő; kitűnő pelesenye és pezsgőborok; kőhányai maláta és szalon sörök, MERTZ NANDOR csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

* **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse Biró László és Tsa urinói- és papi szabókat. Meglehető olcsó árak modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyílt **Rác és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

* **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a legrészesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelennek.

* **Tekintettel a rossz pénzviszonyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzhi himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyű 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamonnál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

* **FIGYELEM!** Óriási választékok iskola szerekben csak **Klein Vilmos és Társa** cégnél találhatóunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiú és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüster és cloth kötények, gyermek esernyők, fiú sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2-50 fillértől. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhethetünk be, Rákóczi-ut 18.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

* **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x Iskola idényre torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermekek cipők 20—25 számig 2 korona, 26—28 számig 4 korona, 29—34 számig 5 korona. Fiu bokszipő 35—39 számig 7 korona, női chevrou vagy bokszipő 7 korona, férfi chevrou vagy bokszipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve *Feketénél*, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők teljes fiu kelengyék legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Egy jó házból való fiu tanulóul

felvétetik fizetéssel

Tátray Gusztáv

kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Legszebb és legolcsóbb

zománc táblák

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

Valódi PERZSA szőnyegek

és legfinomabb kivitelű **CSIL-LÁROK** óriási választékban a Budapesti főútleletünkben megérkeztek. Meglepő **OLCSÓ ÁRAK** míg a készlet tart. Megtekinthető **vételkényszer nélkül**

vétel STERNBERG és eladás

régiség, ékszer és műkereskedés **Szt. László-tér, Kishídfő.**

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglaltva szájpadiás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

viszágzott fogtechnikus.

N.-Város, Hémer-tér (Emke Kávéház mellett)

x A városligeti kútháznál, közvetlen az alagút mellett egy modern, télen is lakható három szobás szálló-lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, vagy előnyös feltételek mellett a ház örök áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

SZÍNHÁZ

...
Heti műsor.

Péntek: Verdi-requiem, Assunta Spina (Olasz dráma. Bemutató előadás.)

Szombat: Parasztebecsület. — Assatun Spina.

Vasárnap délután: Éva; este: Gyimesi vadvirág. (Népszínmű.)

A Verdi emlékünnepe. Mint arról már hírt adtunk, ma, pénteken este Verdi emlékünnepe rendez a Szigligeti színház. Színe kerül Verdi egy világhírű földijének: Szalvatore di Giacomónak egy két felvonásos drámája: Assunta Spina, amelynek előadása óriási személyzetet foglalkoztat, úgy, hogy a színház leg több tagja szerephez jut ebben a mozgalmas szcenériájú drámában. A címszerepet Étsy Emilia játssza.

Éva. Vasárnap délután, mint ezt már megírtuk, a színház a múlt idény egyik legbájosabb operettjét, az Évát eleveníti fel, amelynek népszerűsége hosszú ideig épen fog maradni a nagyváradi színházi közönség emlékében. A pompás Lehár operette vasárnap délutáni előadása iránt a publikum körében méltán megérdemelt, lázas érdeklődés nyilvánul.

IGAZSÁG SZOIGÁLTATÁS

...

Az elveszett 820 korona. A nagyváradi kir. törvényszék esküdtbirósága tegnap folytatta a Halbek Tódor bűnyének tárgyalását. Befejezték a tanukihallgatásokat, majd pedig a kérdések megállapítására került a sor. Ezután *Miskovszky* kir. ügyész mondotta el nagyhatású vádbeszédjét, melyben kérte a vádlott megbüntetését. Dr *Zigre* Miklós védőbeszéde után az esküdtek visszavonultak. Délben mondta ki az esküdtbiróság az ítéletet, mely szerint *Halbek* Tódort személyes szabadság megsértésének büntetésében bűnösnek mondták ki és elítélték ezért 3 évi és 6 havi fegyházra. A védő semmiféle panaszt nem jelentett be az ítélet ellen. Azután a bíróság elrendelte az eddig szabadlábon levő *Halbek* Tódornak letartóztatását és vizsgálati fogságba helyezését, amíg az ítélet jogerőre emelkedik.

§ A Gyermekekmenhely rágalmazója. *Lontis* Medreanna tötösi lakos furcsa panasszal fordult a községi jegyzőhöz. Előadta, hogy két gyermekét behozta Nagyváradra, beadta a Gyermekekmenhelyre és 6 is ott maradt két napig. Azonban olyan állapotokat talált ott, hogy nem tudta ott hagyni a gyermekeit és vissza hozta őket. Az ápolók és felügyelők semmivel sem törődnek, egymás közt mulatnak, mindenféle rendtelenség, piszok van, a gyermekeknek nem viselik gondját. A panaszát jegyző-

könyvbe is mondta. A menhely ennek alapján rágalmazás miatt perbe fogta a népszerű oláh fátát, *Lontis* Medreannát. Tegnap volt az ügy tárgyalása a nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága előtt. Az asszony továbbra is megmaradt állítása mellett, azonban a főtárgyaláson kiderült, hogy bizony az asszony nem mondott igazat. *Lovas* Dezső tisztviselő vallotta, hogy *Lontis* Medreanna tényleg jelentkezett nála, a két gyermekkel, de alig 5 percig volt a menhelyen, azután eltűnt gyermekeivel együtt. Az ápolók, felügyelők szintén ezt vallották és kijelentették, hogy ez az asszony nemhogy két napig, de még egy óráig sem volt az állami gyermekmenházban. A bíróság 100 korona fő és 50 korona mellékbüntetésre ítélte az asszonyt rágalmazásért, az ítéletet azonban felfüggesztette.

EGYESÜLETEK

...

A pénztézeti tisztviselők közgyűlése. A Magyarországi Pénztézeti Országos Szövetségének biharmegyei körzete a jövő hó elején tartja Nagyváradon rendes évi közgyűlését. A Szövetség eme értekezletei rendszeren nagy jelentőségűek, amennyiben a pénztézeti képviselői ilyenkor nagy számban sereglenek egybe, hogy közös érdekű fontos ügyeket megvitassák. Az idén a rendes tárgyakon és néhány szakelőadáson kívül különös érdekességet kölcsönöz a körzet gyűlésének a tisztújítás is, amely alkalommal úgy a helybeli, mint a vidéki pénztézeti képviselői bizonyára nagy élénkség mellett fogják gyakorolni szavazati jogukat. Dr *Hoványi* Géza országgyűlési képviselő, a Szövetség ügyvezető elnöke és a biharmegyei körzet elnöke most készíti elő dr *Adorján* Ármint, szövetségi titkárral a közgyűlést, mely ismét a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében fog lefolyni és amely után társas ebéd lesz. A közgyűlésre, mely a Szövetség életében ezuttal már a 10-ik lesz, a meghívókat rövidesen kibocsátják.

TÁVIRÁTOK

...

A fiumei merénlyő.

Fiume, okt. 9.

(Saját tud.) A fiumei rendőrség azt hiszi, hogy elfogta a kormányzói palota felrobbantóját dr *Kuszár* Lajos ügyvéd személyében. Az ügyvéd exaltált ember és a robbanás napján sokat látták a palota körül settenkedni.

Déltiroliért Albánia?

Róma, okt. 9.

A „Giornale d'Italia” című lap első oldalán feltűnést keltő, de fantasztikusnak látszó levelet közöl, amelynek írója állítja, hogy Ausztria-Magyarország ezelőtt egy esztendővel Olaszországnak felajánlotta, hogy átadja neki Déltiroli, ha Olaszország viszont szabad kezet ad neki Albánia, San Giuliano

olasz külügyminiszter nem fogadta el az ajánlatot.

Ingadozó vármegye.

Nyiregyháza, okt. 9.

Szabolcsvármegye tudvalevőleg bizalmat szavazott a kormánynak. Most érkezett le Tisza István bemutatkozó leveles az állandó választmány azt a javaslatot fogja a törvényhatósági bizottság elé terjeszteni, hogy szavazzanak bizalmatlanságot. A közgyűlést izgatottan várják.

Gazdag adomány.

Szatmár, okt. 9.

Boromissza Tibor szatmári püspök 25.000 koronát adományozott az egyházmegyei papság nyugdíj-alapja javára.

NYILTÉR

...

**Fiatal keresztény
gyakornok**

felvétetik.

Cím: Hegedűs hírlapiroda.

KÖZGAZDASÁG

...

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	10.64
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.40
Októberi rozs	— — —	8.16
Áprilisi rozs (1914)	— — —	8.89
Októberi zab	— — —	7.56
Áprilisi zab (1914)	— — —	7.75
Tengeri 1914 májusra	— — —	6.46

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	— — —	824.—
Osztrák hitelrészvény	— — —	627.—
4%-os koronajáradék	— — —	80.95
Osztr. magy. államv.	— — —	696.—
Jelzálogbank	— — —	425.25
Leszámitoló és pénzváltó	— — —	512.—
Hazai bank	— — —	285.—
Magyar bank	— — —	561.75
Keresk. bank	— — —	3720.—
Rimamurányi	— — —	683.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	756.50
M. Ált. Kőszénbánya	— — —	1040.—
Közuti vasut	— — —	640.50
Városi villamos	— — —	360.50
Adria	— — —	573.—
Atlantika	— — —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ma utolsó előadás!

**Apolló
mozgóban**

**Pompeji
végnapjai,**

a világhírű Gasquali-gyár korszakalkotó 6 felvonásos film csodája.

Előadások kezdete pontban 6, 8, fél 10-kor.

Mérsékelten fel-
Memelt helyárak.

**Kedvezményes
és bérletjegyek
nem érvényesek.**

Szőlőbirtokos urak figyelmébe!

Mielőtt

borsajtó

szükségeit beszerznék ne mulasszák el dusan felszerelt raktárunkat megtekinteni, a hol saját gyártmányu

vas álványos borsajtóink

többféle kivitelben előnyös árak mellett szerezhetők be.

Ruff Testvérek

lakatos és gazdasági gép műhelye.

Lukács György-u. 26.

Hirdetmény.

Nagyvárad város gyámpénztárának 1912. évi számadásai és mérlege az 55200/ 903 Bün. sz. rendelet 116 §-a értelmében a f. évi október hó 10-től október hó 25-ig terjedő 15 napra a városi számvevői hivatal helyiségében közszemlére kitétetnek, ahol az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik, azok ellen irányuló felszólalásait, vagy észrevételeiket a törvényhatóság f. évi november havi közgyűlését megelőzőleg 5 nappal a városi tanács mint állandó választmányhoz beadhatják.

Nagyvárad város tanácsa, 1913. október hó 8.

Rimler Károly,

polgármester.

Tűzijáték kiállítás

özv. Kádár János-né

elsőrangu fűszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbbbranču különlegességek előnyös bevásárlási forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz.

Telefon 85. sz.

Zálogkölcsonöket

arany és ezüstneműekre, ékszerekre kulánsan folyósít a

„Biharmegyei Takarékpénztár Zalogintézete“

Kosuth Lajos-utca 3. szám.

Pénztári órák:

délelőtt 8—12. délután 2—5.

Telefon 148. sz. Telefon 148. sz.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

27025—1913. szám.

Felhívás a bérkocsi tulajdonosokhoz.

A szokásos őszi bérkocsi ló és szer-
szám szemlélet ez év november 5. és 6-án
tartom meg és pedig a jelzett napokon
reggeli 8 órától kezdődőleg a lóvásártéren.

Mint hogy pedig az utóbbi időben több
izben tapasztaltam, hogy egyes bérkocsi
tulajdonosok még ma is rossz állapotban
levő kocikkal, kopott és megrongált
szerszámokkal sőt lecsigázott és fuvarozá-
sra alkalmatlan lovakkal folytatják ipa-
rukát, különösen az éjjeli sorosságot, már
eleve is figyelmeztetem az összes bérkocsi
tulajdonosokat, hogy csakis a kifogástalan
karban levő járművekkel, lovakkal és
szerszámokkal rendelkező bérkocsi tulaj-
donos nyerhet állomás helyet.

Miért is felhívom az érdekelteket,
hogy a jelzett napokon tartandó szemlére
kifogástalan karban levő lovakkal, jó ál-
lapotban levő szerszámokkal és kocsi-
val jelenjenek meg, annyival is inkább, mert
a kik a szemlén nem jelennek meg, sem
a vasutnál, sem az állomás helyükön so-
rosságot nem kapnak a tavaszi szemléig.

Nagyvárad, 1913. szeptember 30.

Jánossy,
rendőrkapitány h.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonát képező Apolló
épületben levő kávéház s ehhez tartozó
mellék helyiségek bérbeadása céljából
1913. évi okt. 30-án d. e. 10 órakor a
Városház bizottsági termében árverést
fognak tartani. A bérleti idő 1913. május
1-től kezdődik és tart egymást követő 6
esetleg 10 éven át. A kikiállási ár 20.000
kor. évi bér és az árverési feltételekben
körvonalazott egyéb mellék szolgáltatások.

Árveretni szóval, vagy írásban zárt
ajánlat útján lehet. Bánatpénzül a kiki-
állási ár 1/4 része, vagyis 5000 kor. te-
endő le készpénzben, vagy óvadékképes
értékpapirokban. A bánatpénz zárt aján-
lat esetén ahhoz csatolandó, szóbeli árve-
relők pedig az árverés megkezdéséig tar-
toznak alulírott árverési küldöttségi el-
nök kezéhez letenni.

Zárt ajánlatok a fent kitett határidőig
alulírott kezéhez adhatók be. Árverelőket
tett ajánlatuk azonnal, ellenben Nagyvá-
rad városát csakis az árverés eredénye
felett hozandó határozatának jogerőre
emelkedésével kötelezi. Árverelő annak
elismerésével, hogy a feltételeket ismerik
s azokat magukra nézve kötelezőnek el-
fogadják, az árverés megkezdése előtt
aláírni tartoznak, zárt ajánlattevők részé-
ről pedig ez a körülmény az ajánlatban
világosan kiteendő.

Az árverési feltételek alulírott hiva-
talos helyiségében a hivatalos órák alatt
megtekinthetők.

Nagyvárad, 1913. okt. 2. án.

Komlóssy József
elnök.

EZ AZ IGAZI!

Wagner a „Hangszer-Király”
Budapest, József körút 15.

Különleges hangszerei a következők:

Varázsfuvola ajándékkal 4 korona.
Csodaréztrombita, vastagrézből 6 korona.
Tündérharangok, 15 csengő, 8 korona.
«János vitéz» fuvola 1 és 2 korona.
Varázshagedű, felszereléssel 6 korona.
Jogásztárogató, billentyűkkel 16 korona.
Énekológép, amerikai tölcserélnélkül!
Saját javító szakműhelyek!

A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem
és érdemkereszttel kitüntetve.

Fényképes árjegyzék ingyen! Öväs! Ugyeljünk
a «Wagner» névre és a 15. házszámra.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben léte-
sített **safe-deposit osztályunkban** külön-
féle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély
díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet fél ér-
téktárgyait saját zárja alatt, ön maga kezelheti
és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő
biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az ér-
deklődőknek készséggel bemutatjuk és részle-
tes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szak-
mába vágó cikkeket, egymint:
**disz- és igás-szerszá-
mot**, nyerges és versenyostoro-
kat. Kívánatra megrendelés után
is készítek a legegyszerűbbtől a
legdiszesebb kivitelig, **feltűnő
szolid árak mellett.**

Ha nincs meglegedve szabójával, mert
nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT**
GY. és **TARSA** uriszabó céget Szilágyi (Dezső-u. 6.
(Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az oitani szolid,
olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkali és gyászruhák
24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat
készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy
mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan beren-
dezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kiténő saját termé-
s borai, **előzékeny kiszolgálás**, szo-
lid polgári árak. **Abonensek naponta
felvételnek.**

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

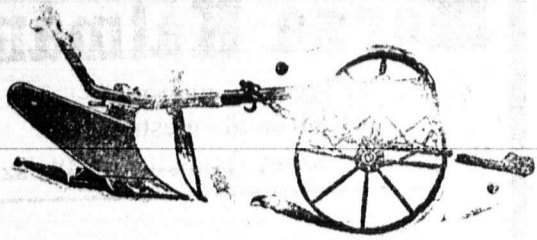
évlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságra.

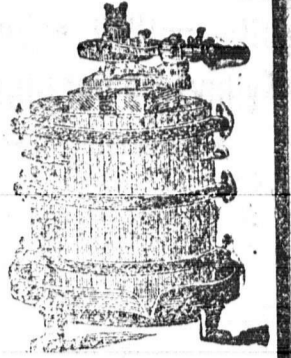
Főszerelő telefonja 55. sz.

Ekék, vasboronák őszi szántásra

előnyös árban, készpénzfizetés mellett a GITYE-gyárban kaphatók.

Terménytisztító rosta aratási idényre gyári árban. Borprések, szőlőszúrok már most megrendelhetők jutányos árban présfelünyomóval, ezek mind készpénzfizetés esetén olcsó árban. Minden darab szavatossággal.

Gitye Demeter Fia gépgyára Nváradon. Templom-tér

NYÍLYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztíthatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 For. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikülők 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantjus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszöit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakaszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatalcák és ellenzők,

fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén

házhöz szállítva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.